

BARNEOMBUDET

Barne-, likestillings- og inkluderingsdepartementet (BLD)
Postboks 8036 Dep
0030 OSLO

E-post: Postmottak@bld.dep.no

Deres ref:

Vår ref:
15/00919-2

Saksbehandler:
Hilde Rakvaag

Dato:
1. oktober 2015

Forslag til endringer i barneloven for å fremme likestilt foreldreskap

Barneombudet viser til Barne-, likestillings-, og inkluderingsdepartementets høringsbrev datert 25.6.2015, der departementet sender en rekke forslag til endringer i barneloven ut på høring.

Vi takker for muligheten til å gi innspill til høringsnotatet, og har valgt å svare på de mest sentrale forslagene.

Barneombudets konklusjoner

- Barneombudet mener det er maktpåliggende at barns interesser ikke må vike for hensynet til likestilling eller foreldrerettferdighet.
- Barneombudet mener at dagens praksis er best egnet til å sikre at man faller ned på en løsning som er til beste for barnet på individnivå, og støtter ikke forslaget om automatisk felles foreldreansvar for alle.
- Barneombudet støtter forslagene om mindre endringer i loven for å tydeliggjøre at felles foreldreansvar innebærer at begge foreldre skal være med på avgjørelser om personlige forhold for barnet, og at foreldre med felles foreldreansvar har lik rett til opplysninger om barnet fra offentlige instanser.
- Barneombudet støtter en videreføring av gjeldende rett med forsterkninger, slik at den barnet bor fast hos fremdeles har det avgjørende ordet i spørsmålet om barnets flytting, men at det innføres meklingsplikt for flytting.
- Barneombudet støtter ikke forslaget om å legge avgjørelser om flytting innenfor landets grenser til foreldreansvaret, slik at begge foreldrene må samtykke der hvor de har felles foreldreansvar.
- Barneombudet støtter ingen av de to alternative forslagene om delt bosted for barn etter et samlivsbrudd.

Vi vil videre i høringssvaret begrunne våre konklusjoner.

Barneombudets perspektiv

Barneombudet skal i henhold til lov og instruks arbeide for at barns behov, rettigheter og interesser blir tatt tilbørlig hensyn til på alle samfunnsområder. Vi skal særlig følge med på at lovgivning til vern om barns interesser blir fulgt, og at norsk rett samsvarer med de forpliktelser Norge har etter FNs konvensjon om barnets rettigheter. Videre skal vi av eget tiltak, eller som høringsinstans, ivareta barn sine interesser og behov i samband med planlegging og utredning på alle felter. Barneombudets mandat er begrenset til personer under 18 år.

I saker som gjelder barn med foreldre i to hjem, er Barneombudets rolle å sette søkelyset på barnets interesser. Vårt utgangspunkt er at barn skal ha rett til en forutsigbar og ansvarlig medvirkning fra begge foreldrene gjennom hele oppveksten, uavhengig av om foreldrene bor sammen eller ikke. For de aller fleste barn er god kontakt og aktiv medvirkning fra begge foreldrene etter et samlivsbrudd et ønsket gode. For andre kan det være til skade. Det avgjørende i disse sakene må alltid være hva som er best for barnet.

Når målet er at barnets beste skal stå i sentrum, er det viktig at regelverket i størst mulig grad bidrar til at foreldrene fokuserer på det viktigste – nemlig hva som vil være den beste løsningen for deres barn. Barneombudet mener det er maktpåliggende at et barns interesser ikke må vike for hensynet til likestilling eller foreldrerettferdighet.

Barneombudets erfaringer med foreldrekonflikter

Barneombudet har over mange år fått henvendelser fra barn, voksne privatpersoner og fagfolk om foreldrekonflikter i forbindelse med, eller i etterkant av et samlivsbrudd. Årlig mottar vi over 200 skriftlige henvendelser fra privatpersoner om temaet, dette i tillegg til et relativt høyt antall telefonhenvendelser.

Flere av sakene som kommer til oss, handler om barn som står midt mellom foreldre i høy konflikt om bosted og samvær. I disse sakene har foreldrene enten ikke klart å bli enige om en avtale, eller så er gjerne en av dem av ulike grunner misfornøyd med den gjeldende avtalen, og vil derfor ha den endret.

Men ikke alle henvendelsene handler om uenighet om hvilken bostedsordning som er best for barnet, eller hvor ofte det bør være samvær. Både voksne og barn har spørsmål om utfordringer som har dukket opp etter at bruddet er et faktum og alle avtaler er inngått. Her er noen eksempler på problemstillinger som er «gjengangere» hos oss:

- Hvilke type avgjørelser kan den som har barnet boende fast hos seg ta på egen hånd?
- Hva kan man gjøre når foreldrene ikke klarer å bli enige om hvilke regler barnet skal ha i hverdagen?

- Foreldresamarbeidet er preget av kommunikasjonsvansker og mistillit, hva kan vi gjøre for å minske eller løse konflikten?

Flere av barna vi var i kontakt med i forbindelse med vår rapport [Barnets stemme stilner i stormen](#), har aldri opplevd at spørsmålene om bosted og/eller samvær har vært oppe for domstolen. De gav heller ikke uttrykk for at uenighet om bosted og samvær er noe foreldrene deres sliter med. Det disse barna imidlertid var klare på, er at selv om foreldrene er enige om en avtale, er det ikke sikkert at barna er tilfreds med ordningen. Flere fortalte at de synes det er slitsomt å måtte ta hensyn til foreldrenes ønsker, og opplever det som vanskelig å ta dette opp med foreldrene. Dels handler dette om at de ikke ønsker å skuffe foreldrene sine, og dels fordi de selv opplever det som smertefullt å håndtere foreldrenes følelser og reaksjoner.

Disse barna påpekte at for dem er det prosessen med et samlivsbrudd som er det viktige. For mange av dem er denne prosessen ikke avsluttet i det øyeblikket foreldrene har blitt enige om bosted og samværsspørsmål, og har etablert seg i separate boliger. Mens et samlivsbrudd kan være en prosess med en relativ klar start og slutt for foreldrene, kan det vare i mange år for et barn. Selv om det både er trist og vanskelig at familien ikke skal bo sammen lenger, har gjerne de voksnes håndtering av samlivsbruddets ulike faser en sentral posisjon i barnas fortellinger.

En del foreldre makter ikke å være foreldre sammen etter et samlivsbrudd. Riktignok kan de være gode foreldre hver for seg, men de håndterer ikke en viktig dimensjon ved foreldrerollen – det å kommunisere om barnet sitt med den andre forelderen. Forklaringene på dette er selvsagt mange og sammensatte, men årsakene til samlivsbruddet eller hendelser i forbindelser med bruddet er faktorer som har en sentral plass når foreldre deler av sine erfaringer med Barneombudet. De aller fleste av barna vi møtte i arbeidet med vår rapport opplever at foreldrene deres har problemer med å kommunisere med hverandre, noe som også får følger for samarbeidet mellom foreldrene.

”Foreldrene mine er ikke venner og fungerer dårlig i samarbeid. De unngår hverandre og prøver å ha så liten kontakt som mulig.”

Gutt, 17 år

Det er heller ikke uvanlig at foreldrene bruker barna som budbringere når de har noe de skulle ha sagt til den andre forelderen.

”Jeg må være kontakten mellom foreldrene mine. De snakker noe på telefonen, men da krangler de nesten bare. En kveld måtte jeg gå til pappa og levere penger fordi mamma skyldte han penger.”

Gutt, 16 år

Det å være sendebud oppleves som slitsomt og vanskelig for alle barna. Noen opplever det også som sterkt utmattende. Flere av barna har da også erfart at de i kraft av rollen som sendebud også må ta i mot den andre forelderens reaksjon på budskapet.

”Hvis jeg måtte videreformidle det pappa sa til mamma, så kjeftet hun på meg for det han sa.”

Jente, 17 år

Foreldre skal gi barn trygge og stabile oppvekstvilkår, og det er derfor svært uheldig at de som skal stå barnet nærmest er i konflikt med hverandre. Samarbeidskonflikter kan komme til uttrykk på forskjellige måter - de kan være stilltiende eller høylytte. Uavhengig av hvordan slike konflikter kommer til uttrykk, kan de få store helsemessige og sosiale konsekvenser for barna. Det er derfor av avgjørende betydning at foreldrene klarer å samarbeide med hverandre etter et samlivsbrudd, og det er både viktig og helt riktig å forsøke å iverksette tiltak som kan dempe konflikter mellom foreldrene som rammer barna. Barneombudet tror imidlertid ikke et økt fokus på foreldrerettferdighet, eller såkalt likestilt foreldreskap, er det som best vil bidra til å fremme dette.

Barneombudets merknader til forslag til endringer i barneloven for å fremme likestilt foreldreskap

Innledende bemerkninger

Prinsippet om hensynet til barnets beste er nedfelt i barnekonvensjonen artikkel 3, nr. 1. Ved siden av å gi barnet en selvstendig rett til å få sitt beste vurdert og vektet som et grunnleggende hensyn når ulike interesser blir veid opp mot hverandre, understreker barnekomiteen at barnets beste også består av to andre elementer. Relevant her er særlig at barnets beste også er å regne som en prosedyreregulering.

At det er en prosedyreregulering betyr blant annet at når det skal fattes et vedtak som vil få virkninger for barn, må beslutningsprosessen inkludere en vurdering av mulige konsekvenser for barnet. Beslutningstakerne må vise at barnets beste har blitt tatt hensyn til, og de må forklare hva de har funnet å være barnets beste og hvilke kriterier dette er basert på. Der hvor også andre hensyn gjør seg gjeldende, må beslutningstakerne tydeliggjøre hvordan barnets interesser har blitt veid opp mot eventuelle andre hensyn.

Dette må innebære at et departement som foreslår lovendringer som berører barn, plikter å kartlegge barnets behov, og da selvfølgelig på gruppenivå. Videre må det framkomme hvilke konsekvenser – positive og negative - en eventuell lovendring vil få for barn. Til slutt må departementet synliggjøre at de har gjort en vurdering av barnets beste, og også hvilken vekt dette hensynet har fått. Der hvor departementet også har måttet ivareta andre hensyn, må det eventuelt komme fram hvordan barns interesser har blitt veid opp mot andre hensyn.

Barneombudet kan ikke se at det er framlagt tilstrekkelig med forskning som taler for at likestilt foreldreskap eller foreldrerettferdighet vil løse problemet med manglende foreldresamarbeid etter et samlivsbrudd. Vår erfaring er at årsakene til at foreldre ikke makter å være foreldre sammen etter et samlivsbrudd, er mange og svært sammensatte. Vi stiller oss også tvilende til at man på et generelt grunnlag si at likestilt foreldreskap

automatisk vil senke konfliktnivået mellom foreldre. Her tror vi heller på individuelt tilpasset hjelp, og da primært fra familievernet.

Departementets sterke fokusering på likestilling mellom foreldrene går som en rød tråd gjennom hele høringsnotatet. Barneombudet er bekymret for at det bidrar til å overskygge det som er barnelovens overordnede hensyn – nemlig barnets beste.

Kapittel 5: Felles foreldreansvar

Departementet foreslår at alle foreldre i utgangspunktet skal få felles foreldreansvar for sitt barn, uavhengig av om de bor sammen ved barnets fødsel.

Barneombudet ser at det kan være i barnets interesse at begge foreldre har det samme ansvaret og de samme forpliktelsene overfor barnet fra fødselen av, uavhengig av foreldrenes sivile status.

I dag kan foreldre fritt avtale at de skal ha felles foreldreansvar. Prosedyren for å melde fra om ordningen er også svært enkel. Der hvor foreldrene ikke blir enige, kan far ta saken til domstolen. I de aller fleste tilfellene vil han også få medhold i sitt krav. Det at foreldrene må ta et aktivt skritt for å etablere felles foreldreansvar kan være positivt, fordi en aktiv handling viser at man faktisk ønsker å dele ansvaret for barnet. Departementet foreslår her det motsatte – at foreldre på ulike måter må ta aktive skritt for å reservere seg mot foreldreansvaret. Dette framstår som noe tungvint. I tillegg er det en risiko både for at dette kan skape konflikt mellom partene, og at det kan være mødre som ikke tør å ta et slikt skritt.

De som får barn utenfor samliv, er ikke en ensartet gruppe, og antallet er relativt lavt og stabilt. Selv om vi altså ikke står overfor en homogen gruppe, er det en risiko for noen av mødrene, som departementet også påpeker, kan ha vært utsatt for vold eller krenkelser fra barnets far. Vi er redde for at disse mødrene ikke vil tørre å handle for å forhindre at barnets far får del i foreldreansvaret.

Samtidig viser forskning at foreldre som aldri har bodd sammen, oftere er i et konfliktfylt foreldreforhold enn andre. Høyt konfliktnivå mellom foreldrene er den enkeltfaktoren som forskning peker ut som den største risikoen for barnets utvikling, der hvor foreldrene ikke bor sammen.

Barneombudet mener at der hvor det ikke finnes tilstrekkelig med kunnskap om hvilke konsekvenser en lovendring vil få for de barna den treffer, må man være varsom med å endre regler. Man bør heller beholde de reglene som fungerer til ny kunnskap foreligger. Vi er også redde for at den foreslåtte endringen kan medføre at flere mødre ikke oppgi hvem som er barnets far, noe som helt klart ikke vil være til barnets beste.

Retten til samvær gjelder uavhengig av reglene om foreldreansvar. Man kan derfor ikke trekke den konklusjonen at siden det generelt sett er til barnets beste å ha mest mulig samlet kontakt med begge foreldre, må reglene om foreldreansvar endres.

I rettspraksis er det lagt til grunn at i saker hvor foreldrene aldri har bodd sammen i barnets levetid, skal man gjøre en totalvurdering av hva som er til barnets beste, og da uten å ta utgangspunkt i en regel om felles foreldreansvar. Barneombudet mener at dagens praksis er den som er best egnet til å sikre at man faller ned på en løsning som er til beste for barnet på individnivå, og vi støtter ikke forslaget om automatisk felles foreldreansvar for alle.

Kapittel 6: Noen mindre endringer om foreldreansvar

Barneombudet støtter de to forslagene om mindre endringer i loven for å tydeliggjøre at felles foreldreansvar innebærer at begge foreldre skal være med på avgjørelser om personlige forhold for barnet, og at foreldre med felles foreldreansvar har lik rett til opplysninger om barnet fra offentlige instanser.

En slik presisering kan medvirke til å dempe diskusjonene mellom foreldrene om hvem som har rett til å få vite hva, og hvilke typer avgjørelser foreldrene må bli enige om.

Kapittel 7: To alternative forslag om barnets flytting innenfor landets grenser

Alternativ 1:

Videreføring av gjeldende rett med forsterkninger, slik at den som barnet bor fast hos fremdeles har det avgjørende ordet i spørsmålet om barnets flytting, men at det innføres meklingsplikt for flytting.

Barneombudet mottar mange henvendelser fra foreldre som er i konflikt om flytting, og vi erfarer at flytting er en av de mest omstridte faktorene i bostedskompetansen. Vi får også henvendelser fra barn. Noen spør hva de skal gjøre for å slippe å flytte til en annen kant av landet, mens andre lurer på om de kan kreve å bli med en forelder som planlegger å flytte fra det stedet barnet bor. Ut fra disse erfaringene mener vi det er behov for tiltak som kan bidra til at barnets stemme kommer fram i disse i disse sakene.

Vi støtter alternativ 1, og er positive til forslaget om å innføre meklingsplikt for foreldrene som ikke klarer å bli enige om at barnet kan flytte med bostedsforelderen.

En meklingsplikt kan medvirke til at foreldrene klarer å holde fokus på det viktigste i disse sakene – hva som totalt sett vil være den beste løsningen for deres barn. For å få finne fram til hva som vil være det beste for barnet, må imidlertid barnet høres.

Når disse sakene handler om barnets beste, kan det ikke vurderes uten at barnet selv har blitt hørt og har fått kom med sine synspunkter. I saker hvor foreldre klart har motstridende interesser, og deres interesser nødvendigvis heller ikke er de samme som barnets, holder det ikke at barnets mening blir gjengitt av foreldrene. Det å høre barnet kan også virke konfliktdempende. For foreldre som er uenige, kan det være lettere å stole på at det rent faktisk er barnets mening de får høre når det er mekleren som gjengir barnets budskap etter å ha hatt en samtale med barnet. På den måten kan det bli lettere for foreldre å bli enige

om en løsning. Barneombudet mener derfor at det må være obligatorisk å tilby barn en egen samtale med mekler.

Selv om vi ser at det er en viss risiko for at forslaget kan virke prosessdrivende, støtter vi likevel alternativ 1. Vi tror at de fleste foreldre ved hjelp av en mekling, hvor barnet også involveres, klarer å bli enige om den løsningen som vil være best for deres barn.

Alternativ 2:

Å legge avgjørelser om flytting innenfor landets grenser til foreldreansvaret, slik at begge foreldrene må samtykke der hvor de har felles foreldreansvar. Kravet til enighet gjelder flyttinger som medfører vesentlige endringer av samværsordningen.

Barneombudet ser at forslaget kan medføre store konsekvenser for de voksne, og at forslaget også vil kreve regelendringer på flere andre områder om det går igjennom. Vi velger imidlertid ikke å fokusere på disse, selv om vi helt klart ser at regler som kan få store konsekvenser for en forelder selvfølgelig også vil kunne få følger for barnets livskvalitet. En bostedsforelder som for eksempel ikke kan flytte for å ta utdanning og for å være nær familie og nettverk, vil i verste fall kunne oppleve eller føle på å få redusert sin mulighet til å gi barnet den oppveksten hun eller han har potensiale til.

Barneombudet mener imidlertid at spørsmålet om flytting må dreie seg om hvor det vil være best for barnet å bo. Hvor barnet vil få det best, handler ikke kun om vesentlige endringer i samvær, men om en lang rekke andre momenter, slik som barnets tilknytning og nettverk på sitt nåværende bosted, individuelle forhold ved barnet og ikke minst hva barnet selv tenker om flyttespørsmålet. Samværshyppighet og geografisk nærhet til den av foreldrene som barnet ikke bor fast hos, kan ikke vektes så tungt at man innfører regler som nærmeste legger opp til at det er domstolen som må avgjøre om det er til barnets beste om det flytter eller ikke.

Videre vil ordet «vesentlig» kunne føre til definisjonsproblemer, noe som igjen kan virke ytterligere prosessdrivende. Diskusjonstemaet kan lett bli i hvilke tilfeller man kan reise sak, og ikke på det som må være det sentrale i disse sakene: hva som vil være til det beste for barnet.

Vi vil også understreke at det kan være svært uheldig å utvide rekkevidden av foreldreansvaret ved å legge avgjørelse om flytting innenlands under dette, samtidig med en eventuell innføring av automatisk felles foreldreansvar også for de som aldri har bodd sammen.

Så store endringer som alternativ 2 vil føre med seg, krever en kunnskapsbasert analyse av hvilke konsekvenser – positive og negative - alternativet vil få for barnet. Departementet må i tillegg synliggjøre at de har gjort en barnets beste-vurdering, herunder hvilken vekt det har gitt dette hensynet. Vi kan ikke se at dette er drøftet godt nok. Forskingen departementet presenterer i høringsnotatet, har i høy grad fokus på foreldrene. Konsekvensene for barnet, utover at det blir antatt at det ikke er til barnets beste at hyppige samvær blir brutt, levnes imidlertid ikke stor plass. Samlet sett mener vi at alternativ 2 i altfor stort grad har fokus på foreldrerettferdighet, og at konsekvensene for barnet ikke er utredet godt nok.

Barneombudet kan derfor ikke støtte forslaget, og vi anbefaler at departementet legger bort alternativ 2.

Kapittel 8: To alternative forslag om delt bosted

Departementet kommer med to alternative forslag om delt bosted. Foreldrene skal uansett i begge tilfeller kunne inngå egne avtaler.

Alternativ 1:

En videreføring av gjeldende rett om at foreldrene selv avtaler bostedsløsning, men slik at delt bosted framheves som mulighet i loven.

Mange flere velger delt bosted etter samlivsbrudd nå, enn bare for noen år siden. For mange voksne og barn er dette en god løsning. Viktige premisser for at ordningen skal fungere er at foreldrene bor i nærheten av hverandre, at de samarbeider og har et lavt konfliktnivå, og viktigst av alt: at barna trives med ordningen.

«Jeg bor 50/50 hos mamma og pappa, men jeg synes det er veldig stressende», skriver en gutt på 14 år til oss i Barneombudet.

Denne gutten syntes at det som var mest slitsomt med å ha delt bosted, var selv flyttingen. Nå er det jo ikke slik at barn nødvendigvis må flytte mellom pappa og mamma så ofte som denne gutten. Foreldre kan fritt bli enige om en tidsfordeling som er tilpasset deres situasjon og barnets individuelle behov. Imidlertid krever dette at foreldrene samarbeider godt, og stoler på hverandres intensjoner og vurderinger.

Evnen og viljen til å samarbeide er sentral for å få ordningen med delt bosted til å fungere, utover det å bli enige om en bostedsbrøk. Foreldre må klare å snakke sammen og bli enige i større avgjørelser om dagliglivet til barnet. Ved å ha delt bosted hos to foreldre som ikke samarbeider godt, er risikoen stor for at barn må forholde seg til høyt konfliktnivå over lang tid. Vi vet at det ikke er bra for barn å leve med to foreldre som ikke klarer å samarbeide. Det går ut over barnets helse, både psykisk og fysisk. Forskning viser da også at langvarige og eller intense konflikter mellom foreldre er en av hovedårsakene til psykiske problemer hos barn som ikke bor sammen med begge foreldrene.

Selv om delt bosted kan være bra for noen barn, har vi ingen forskning som viser at det er bra for alle barn. Å anbefale én type løsning, slik vi forstår alternativ 1, kan forvirre foreldre, og få foreldrene til ikke å stole på sine egne vurderinger av hva som er best for deres barn. Den foretrukne løsningen bør være den løsningen som er best for det enkelte barnet.

Forhandlingene mellom foreldrene foregår ikke i et vakuum, men påvirkes blant annet av lovgivningen. Når målet er at barnets beste skal stå i sentrum, er det viktig at regelverket i størst mulig grad bidrar til at foreldrene fokuserer på det viktigste – nemlig hva som vil være den beste løsningen for deres barn.

Dagens barnelov er nøytral. Den sier at foreldrene skal avtale hvor barnet skal bo. Den trekker ikke frem én løsning som den beste, og gir foreldrene ansvaret for å finne den

løsningen som passer best for akkurat deres barn og deres familie. En endring i lovteksten kan signalisere at delt bosted er den foretrukne løsningen, og på den måten svekke barns rett til gode, individuelle vurderinger om hva som er best for akkurat dem. Barneombudet anbefaler derfor at loven ikke endres.

Alternativ 2:

Delt bosted som utgangspunkt i loven.

Barneombudet mener at bostedsspørsmålet må basere seg på en konkret vurdering av hva som vil være til barnets beste i hvert enkelt tilfelle. Et lovregulert utgangspunkt peker ut en bestemt løsning som den førende, og dermed den beste.

Vi mener at det er altfor mange vilkår og unntaksregler som må være på plass for at dette forslaget ikke skal komme i konflikt med barnekonvensjonen. Vi tror helt klart at det ikke er nok å lage en så snever unntaksregel som foreslått her. Slik vi ser det, vil kravet om at det skal godtgjøres at det åpenbart ikke vil være til beste for barnet med delt bosted, svekke barns rettigheter. Forslaget setter ikke barnets beste i sentrum, slik det skal ifølge FNs barnekonvensjon.

Det er viktig å sikre barn god kontakt og aktiv deltakelse fra begge foreldre når dette er til barnets beste. Alternativ 2 er helt klart ikke veien å gå for å sikre dette. En bør heller fortsette den viktige styrkingen av familievernet, enn å svekke barnets beste-perspektivet. Ved å prioritere god tid til å arbeide med foreldre i konflikt i familievernet, vil en styrke barns mulighet til å bli hørt, og dermed bidra til å finne løsninger som er til barnets beste. Barneombudet fraråder på det sterkeste alternativ 2.

Kapittel 9: Tiltak mot samværshindring

Departementet reiser spørsmålet om en eventuell ny ordning med tilbakehold eller trekk i barnebidrag kan være egnet som et nytt sanksjonsmiddel mot samværssabotasje, og ber om høringsinstansenes syn på dette.

Barnebidraget skal gå til dekning av barnets livsopphold, og skal fordeles på alle kostnader knyttet til dette – slik som for eksempel husleie, mat, klær, og fritidsaktiviteter.

Det å innføre en ordning som gir adgang til stanse eller redusere midler som skal gå til dekning av barnets livsopphold på grunn av uønsket atferd fra bostedforelderen, vil helt klart kunne ramme barnet. Barneombudet ser at bidragsbeløpene varierer i størrelse, slik at stans i et lavt bidragsbeløp nødvendigvis ikke vil ramme familieøkonomien like hardt som der hvor bidraget utgjør en større del av økonomien. Imidlertid vil det ikke alltid være slik. Noen familier er avhengige av å få inn også lavere beløp for å få hverdagen til å gå rundt for barnet.

For at en slik ordning skal være forsvarlig, må hvert enkelt tilfelle vurderes individuelt. Siden beslutningen vil berøre barnet, må NAV også foreta en barnets beste-vurdering.

Barneombudet er svært usikker på om NAV i dag har tilstrekkelig med kompetanse til å

gjennomføre en slik vurdering. Funnene i Helsetilsynets landsomfattende tilsyn med sosiale tjenester i NAV (2012) viser at kommunenes behandling av søknader om økonomisk stønad til personer med forsørgeransvar for barn er urovekkende. I nesten 90 % av tilsynene fant fylkesmannsembetene det de karakteriserte som alvorlig svikt i kommunenes styring av kartleggingen av barnas situasjon og behov, i behandlingen av søknader om økonomisk sosialhjelp. Barnas behov for klær og utstyr, og om de hadde mulighet til å delta på ulike fritidsaktiviteter, er eksempler på opplysninger som manglet. Det er ikke grunn til å tro disse funnene er uten overføringsverdi til andre avdelinger i NAV. Barneombudet anbefaler derfor ikke tilbakehold eller trekk i barnebidrag som metode for å stimulere til gjennomføring av avtalt samvær.

Vennlig hilsen

Anne Lindboe
barneombud

Hilde Rakvaag
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur.